

Συμπαραστάτης του Δημότη
και της Επιχείρησης

ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

6/2018

(Άρθο 77 παρ. 5 εδ. δ' του Ν.3852/2010)

Προς:

κ. Βασίλη Βαλασόπουλο
Δήμαρχο Ηλιούπολης

Κοιν.:

- 1) κ. Δημήτρη Αναστόπουλο
Γενικό Γραμματέα του Δήμου
- 2) Δημοτικό Συμβούλιο

Θέμα: Ο νέος Ευρωπαϊκός Κανονισμός 679/2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ

Ηλιούπολη 2018

1. Εισαγωγή

1.α. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του περί διατύπωσης προτάσεων βελτίωσης της δημοτικής διοίκησης και των σχέσεων της με το κοινό, (άρθρο 77 παράγραφος 5 εδάφιο γ' Ν.3852/2010), διατυπώνει την παρούσα Ειδική Πρόταση που υποβάλλεται, κατά τον νόμο, στον Δήμαρχο και κοινοποιείται στο Δημοτικό Συμβούλιο και τον Γενικό Γραμματέα του Δήμου.

1.β. Ο Νέος Ευρωπαϊκός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/279 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ψηφίστηκε στις 27 Απριλίου 2016 και θα εφαρμοστεί σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 25 Μαΐου 2018. Ο Ευρωπαίος Νομοθέτης έδωσε το χρονικό αυτό διάστημα προκειμένου να έχουν χρόνο οι υπεύθυνοι επεξεργασίας να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις του. Η εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων δεν προϋποθέτει εναρμονιστικό εθνικό νομοθέτημα, ενώ και η αναμονή για «ερμηνευτικές εγκυκλίους» που είναι διάχυτη στον δημόσιο τομέα, δεν επηρεάζει την αμεσότητα της εφαρμογής του και την προσδοκία τήρησής του εκ μέρους των δημοσίων αρχών από τους πολίτες, την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως, κάθε δημόσια υπηρεσία οφείλει να προετοιμαστεί αυτοβούλως, ακολουθώντας ένα πρόγραμμα συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων, χωρίς να αναμένει κατευθυντήριες οδηγίες και χωρίς να αναμένει θέσπιση διατάξεων «πλαισίωσης» από τον εθνικό νομοθέτη Οι ΟΤΑ με βάση το άρθρο 4 παρ. 7 του Κανονισμού είναι υπεύθυνοι επεξεργασίας

1.γ. Η παρούσα ειδική πρόταση σχετικά με το νέο Ευρωπαϊκό Κανονισμό για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, έγινε κάτω από το πρίσμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των δημοτών και της εξασφάλισης της νόμιμης λειτουργίας του Δήμου στο θέμα της συλλογής, επεξεργασίας και διακίνησης των προσωπικών δεδομένων που χειρίζεται. Επίσης προτείνεται μια καταγραφή των ενεργειών που πρέπει να κάνει ο Δήμος ώστε να γίνουν σε όλους κατανοητά τα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν προκειμένου να ενημερωθούν οι υπηρεσίες, οι δημότες και οι φορείς σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που δημιουργεί ο νέος κανονισμός.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ειδική Πρόταση υποβάλλεται στον κύριο Βασίλη Βαλασόπουλο, Δήμαρχο Ηλιούπολης και κοινοποιείται στο Δημοτικό Συμβούλιο Ηλιούπολης, καθώς και στον Γενικό Γραμματέα του Δήμου Ηλιούπολης, κύριο Δημήτρη Αναστόπουλο.

2. ΟΡΙΣΜΟΙ

Στο άρθρο 4 («Ορισμοί») του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων («ΓΚΠΔ») περιλαμβάνεται ένας κατάλογος όρων μαζί με την νομικά δεσμευτική ερμηνεία τους. Στο

παρόν κεφάλαιο μνημονεύονται οι όροι αυτοί με την ερμηνεία τους και παρατίθενται παραδείγματα που τους συγκεκριμενοποιούν, ώστε να γίνει κατανοητή η λειτουργία αυτής της ορολογίας για τις υπηρεσιακές συνθήκες και τις αρμοδιότητες του Δήμου Ηλιούπολης.

Άρθρο 4, αρ. 1 ΓΚΠΔ:

«δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»: κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»): το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου,

Από τον ορισμό αυτόν προκύπτει ότι «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» είναι κάθε πληροφορία ανεξάρτητα από την μορφή καταγραφής ή αποθήκευσής της, την αντικειμενικότητα ή την υποκειμενικότητά της, η οποία τηρείται σε ονομαστικοποιημένη μορφή ή σε μορφή από την οποία μπορεί σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία να αποδοθεί σε φυσικό πρόσωπο και ειδικά για τις υπηρεσίες του Δήμου τέτοια δεδομένα είναι:

-Δεδομένα πολιτών που έχουν υποβάλει αιτήσεις, αναφορές ή που έχουν προσκομίσει ή υποβάλει ηλεκτρονικά διάφορα δικαιολογητικά και άλλα έγγραφα που αφορούν το δημοτολόγιο την οικογενειακή, επαγγελματική, προσωπική κατάστασή τους, προκειμένου να ασκηθεί κάποια αρμοδιότητα από τις υπηρεσίες του Δήμου και των νομικών προσώπων.

-Δεδομένα εργαζομένων των υπηρεσιών του Δήμου Ηλιούπολης, υπό οποιαδήποτε εργασιακή σχέση καθώς και δεδομένα πρώην και υποψήφιων εργαζομένων, τα οποία τηρούνται σε υπηρεσιακούς φακέλους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Διοίκησης

-Ανθρώπινου Δυναμικού ή και τυχόν άλλων υπηρεσιών για σκοπούς λειτουργίας της εργασιακής σχέσης τους με τον Δήμο Ηλιούπολης. Σημειωτέον ότι για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον εργασιακό τομέα υπάρχουν σχετικές κατευθυντήριες γραμμές. (Γνώμη 2/2017 της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46 για την επεξεργασία δεδομένων στην εργασία, και Σύσταση CM/Rec (2015) 5 της Επιτροπής Υπουργών «Συμβούλιο της Ευρώπης» προς τα κράτη μέλη για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της εργασίας)¹

-Δεδομένα προμηθευτών του Δήμου Ηλιούπολης, εφόσον πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, διότι τα «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» αφορούν μόνο πληροφορίες που αφορούν φυσικά πρόσωπα και δεν εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία δεδομένα που αφορούν νομικά πρόσωπα όπως είναι οι εταιρίες, τα σωματεία, τα ιδρύματα.

-Δεδομένα πολιτών που είναι ωφελούμενοι από προγράμματα του Δήμου Ηλιούπολης, διότι αρκεί η ιδιότητα του φυσικού προσώπου προκειμένου μια πληροφορία που αναφέρεται σε αυτό να εμπίπτει στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, χωρίς να απαιτείται και η ιδιότητα του Έλληνα πολίτη.

-Δεδομένα αιρετών του Δήμου Ηλιούπολης, διότι και οι αιρετοί είναι φυσικά πρόσωπα

¹ από Βασίλη Σωτηρόπουλο Πρώην Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης Δήμου Αθηναίων και νυν Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης Περιφέρειας Αττικής:

http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=610169

<https://www.coe.int/en/web/data-protection/legal-instruments>

και οι πληροφορίες που τους αφορούν εμπίπτουν στην κατηγορία των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», ασχέτως αν η επεξεργασία τους για σκοπούς ενημέρωσης της κοινής γνώμης είναι ευχερέστερη λόγω της οικειοθελούς έκθεσής τους στην δημόσια σφαίρα. Η καταγραφή της περιουσιακής κατάστασης των αιρετών, για παράδειγμα, αποτελεί επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία όμως για λόγους διαφάνειας υπόκεινται σε διαδικασίες δημοσιοποίησης στην διαδικτυακή πύλη του Δήμου, σύμφωνα με το ειδικό θεσμικό πλαίσιο. Αυτό σημαίνει ότι δεν επιτρέπεται άλλη, μη προβλεπόμενη επεξεργασία της περιουσιακής κατάστασης των αιρετών από τις υπηρεσίες του Δήμου Ηλιούπολης για σκοπό ασύμβατο με τον αρχικό².

Άρθρο 4 αρ. 2 ΓΚΠΔ:

«επεξεργασία»:

κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή,

Από τον ανωτέρω ορισμό της “επεξεργασίας” σημαίνει ότι σε μια δημόσια υπηρεσία στην έννοια αυτή υπάγεται **τόσο η αυτοματοποιημένη, όσο και η δια χειρός επεξεργασία** προσωπικών δεδομένων και ιδίως:

- **Η συλλογή προσωπικών δεδομένων**, όπως είναι η υποβολή τους από τους ίδιους τους πολίτες με την μορφή αναφορών, αιτήσεων, καταγγελιών, προσφυγών, παραπόνων και ερωτημάτων

- **Η καταχώριση, οργάνωση, διάρθρωση προσωπικών δεδομένων**, όπως είναι η εισαγωγή των δεδομένων που υποβάλουν οι πολίτες στα συστήματα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) του Δήμου Ηλιούπολης

- **Η αποθήκευση δεδομένων**, δηλαδή και η απλή διατήρησή τους στα αρχεία του Δήμου Ηλιούπολης συνιστά μορφή επεξεργασία προσωπικών δεδομένων

- **Η προσαρμογή, μεταβολή, ανάκτηση προσωπικών δεδομένων**, δηλαδή οι επεμβάσεις που ασκούν οι υπηρεσίες του Δήμου Ηλιούπολης στα ήδη συλλεχθέντα δεδομένα, για την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων τους, συνιστά μορφή επεξεργασίας δεδομένων

- **Η αναζήτηση πληροφοριών**, δηλαδή ακόμη και η ερώτηση για λήψη απαντήσεων από άλλες υπηρεσίες ή και η αναζήτηση πληροφοριών για έναν πολίτη μέσω των μηχανών αναζήτησης του Διαδικτύου συνιστά μορφή επεξεργασίας δεδομένων από το Δήμο Ηλιούπολης

- **Η χρήση προσωπικών δεδομένων**, συνιστά επεξεργασία αυτών

- **Η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφή διάθεσης προσωπικών δεδομένων** αποτελούν μορφές επεξεργασίας, γεγονός που σημαίνει ότι

² Άρθρο 5 παρ. 1 (β) ΓΚΠΔ: “Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς· η περαιτέρω επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον ή σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς δεν θεωρείται ασύμβατη με τους αρχικούς σκοπούς σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 1 («περιορισμός του σκοπού»).

κάθε φορά που διαβιβάζονται έγγραφα με προσωπικά δεδομένα, ή αναρτώνται προσωπικά δεδομένα σε πίνακες ανακοινώσεων ή στο Διαδίκτυο ή χορηγούνται αντίγραφα με προσωπικά δεδομένα σε τρίτα πρόσωπα, ο Δήμος Ηλιούπολης διενεργεί επεξεργασία των δεδομένων αυτών

- **Η συσχέτιση ή ο συνδυασμός δεδομένων**, συνιστά επεξεργασία των δεδομένων αυτών, η οποία επεξεργασία συνίσταται στην χρήση περισσότερων δεδομένων για την εξαγωγή συμπερασμάτων από την συγκέντρωσή τους.

- **Ο περιορισμός δεδομένων**, είναι μια νέα μορφή επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων που συνδέεται με το “δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας” και προβλέπεται από το άρθρο 18 του ΓΚΠΔ. Αφορά την δυνατότητα του ατόμου να επισημάνει προσωπικά δεδομένα που το αφορούν και τα οποία είναι ανακριβή ή η επεξεργασία τους παράνομη ή μη αναγκαία πλέον ενόψει του σκοπού της επεξεργασίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα δεδομένα που έχουν επισημανθεί, εκτός της αποθήκευσης, υφίστανται επεξεργασία μόνο με τη συγκατάθεση του υποκειμένου ή για την ενάσκηση δικαιωμάτων ή για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Είναι μια μορφή “παγώματος” (ο Ν.2472/1997 χρησιμοποιούσε τον όρο “δέσμευση”) κατά την οποία ο Δήμος εξακολουθεί να διατηρεί τα δεδομένα, χωρίς όμως περαιτέρω επεξεργασία αυτών, μέχρι να αποφασιστεί η τύχη τους.

Άρθρο 4 αρ. 4 ΓΚΠΔ:

«κατάρτιση προφίλ»:

οποιαδήποτε μορφή αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συνίσταται στη χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την αξιολόγηση ορισμένων προσωπικών πτυχών ενός φυσικού προσώπου, ιδίως για την ανάλυση ή την πρόβλεψη πτυχών που αφορούν την απόδοση στην εργασία, την οικονομική κατάσταση, την υγεία, τις προσωπικές προτιμήσεις, τα ενδιαφέροντα, την αξιοπιστία, τη συμπεριφορά, τη θέση ή τις μετακινήσεις του εν λόγω φυσικού προσώπου

Προϋποθέσεις της κατάρτισης προφίλ είναι η αυτοματοποιημένη επεξεργασία και η χρήση των προσωπικών δεδομένων για την αξιολόγηση προσωπικών πτυχών ενός φυσικού προσώπου. Αυτό σημαίνει ότι διάφορες διαδικασίες που διενεργούνται από υπηρεσίες του Δήμου με τη χρήση λογισμικού, με αυτοματοποιημένα συστήματα πρόσβασης, συνιστούν περίπτωση κατάρτισης προφίλ. Η κατάρτιση προφίλ διέπεται από μία σειρά ειδικών διατάξεων του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων και για να είναι νόμιμη θα πρέπει, πλέον, να τηρούνται όλες οι σχετικές προϋποθέσεις που τίθενται από αυτές τις διατάξεις.

Άρθρο 4 αρ. 5

«ψευδωνυμοποίηση»:

η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τρόπο ώστε τα δεδομένα να μην μπορούν πλέον να αποδοθούν σε συγκεκριμένο υποκείμενο των δεδομένων χωρίς τη χρήση συμπληρωματικών πληροφοριών, εφόσον οι εν λόγω συμπληρωματικές πληροφορίες διατηρούνται χωριστά και υπόκεινται σε τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν μπορούν να αποδοθούν σε ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο,

Άρθρο 4 αρ. 6**«σύστημα αρχειοθέτησης»:**

κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι προσβάσιμα με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια, είτε το σύνολο αυτό είναι συγκεντρωμένο είτε αποκεντρωμένο είτε κατανεμημένο σε λειτουργική ή γεωγραφική βάση,

Συνεπώς, “σύστημα αρχειοθέτησης” είναι κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τηρείται από υπηρεσίες του Δήμου Ηλιούπολης, εφόσον τα δεδομένα που περιλαμβάνει είναι προσβάσιμα με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια, όπως π.χ. το ονοματεπώνυμο του προσώπου. Είναι αδιάφορο αν το σύνολο είναι συγκεντρωμένο, αποκεντρωμένο ή κατανεμημένο σε λειτουργική ή γεωγραφική βάση.

- οι υπηρεσιακοί φάκελοι που τηρούνται για το ανθρώπινο δυναμικό του Δήμου από την αρμόδια Διεύθυνση,
- οι φάκελοι των επαγγελματιών για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος του Δήμου που τηρούνται από το αρμόδιο τμήμα,
- το Δημοτολόγιο και ο εκλογικός κατάλογος του Δήμου από την αρμόδια Διεύθυνση,
- οι οφειλέτες για το τέλος ακίνητης περιουσίας ΤΑΠ από το αρμόδιο τμήμα
- οι φάκελοι με στοιχεία παιδιών των βρεφονηπιακών – παιδικών σταθμών που τηρούνται από το νομικό πρόσωπο - κ.α.

Άρθρο 4 αρ. 7**«υπεύθυνος επεξεργασίας»:**

το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα· όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους,

Σύμφωνα με τον ορισμό αυτό, για όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τηρούνται από τις υπηρεσίες του Δήμου Ηλιούπολη για σκοπούς που αφορούν τις νομοθετικά προβλεπόμενες αρμοδιότητές της, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι το νομικό πρόσωπο του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού με την επωνυμία “Δήμος Ηλιούπολης”. Οι υπάλληλοι των υπηρεσιών δεν είναι υπεύθυνοι επεξεργασίας, αλλά “πρόσωπα που ενεργούν υπό την εποπτεία του υπεύθυνου επεξεργασίας”, κατά την έννοια του άρθρου 29 του ΓΚΠΔ. Αυτό σημαίνει ότι αυτά τα πρόσωπα επεξεργάζονται τα εν λόγω δεδομένα μόνο κατ' εντολή του υπεύθυνου επεξεργασίας καθώς και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους που προβλέπονται από τον νόμο. Τα μέλη των συλλογικών οργάνων του Δήμου που επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (π.χ. ένας δημοτικός σύμβουλος) στο πλαίσιο των καθηκόντων τους δεν είναι “τρίτοι”, αλλά πρόσωπα που συμμετέχουν στην διοίκηση του υπεύθυνου επεξεργασίας. Άρα, η διαβίβαση δεδομένων σε αυτούς δεν σημαίνει διαβίβαση δεδομένων σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας.

Άρθρο 4 αρ. 8**«εκτελών την επεξεργασία»:**

το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό του υπευθύνου της επεξεργασίας,

Πρόκειται για διακριτή οντότητα, στην οποία ο Δήμος Ηλιούπολης έχει αναθέσει την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για λογαριασμό του. Είναι η περίπτωση κατά την οποία ο Δήμος αναθέτει σε μια εταιρία μηχανοργάνωσης την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων π.χ. για την μισθοδοσία των υπαλλήλων (outsourcing). Σε αυτή την περίπτωση, η εταιρία μηχανοργάνωσης είναι ο “εκτελών την επεξεργασία”, ενώ ο Δήμος Ηλιούπολης είναι πάντοτε ο “υπεύθυνος επεξεργασίας”.

Άρθρο 4 αρ. 9**«αποδέκτης»:**

το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας, στα οποία κοινολογούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε πρόκειται για τρίτον είτε όχι. Ωστόσο, οι δημόσιες αρχές που ενδέχεται να λάβουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο συγκεκριμένης έρευνας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους δεν θεωρούνται ως αποδέκτες· η επεξεργασία των δεδομένων αυτών από τις εν λόγω δημόσιες αρχές πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες προστασίας των δεδομένων ανάλογα με τους σκοπούς της επεξεργασίας

Άρθρο 4 περ. 10**«τρίτος»:**

οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή, υπηρεσία ή φορέας, με εξαίρεση το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τον εκτελούντα την επεξεργασία και τα πρόσωπα τα οποία, υπό την άμεση εποπτεία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία, είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα

Άρθρο 29**Πρόσωπο που ενεργεί “υπό την εποπτεία του υπεύθυνου επεξεργασίας”:**

Κάθε πρόσωπο που έχει πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και ενεργεί υπό την εποπτεία του υπεύθυνου επεξεργασίας, επεξεργάζεται τα εν λόγω δεδομένα μόνο κατ' εντολή του υπεύθυνου επεξεργασίας, εκτός αν υποχρεούται προς τούτο από το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους.

Με την ανάλυση αυτή, κάθε εργαζόμενος του Δήμου Ηλιούπολης, που επεξεργάζεται στο πλαίσιο των καθηκόντων του προσωπικά δεδομένα, εμπίπτει στην διάταξη του άρθρου 29 ΓΚΠΔ και όχι στις διατάξεις περί “αποδεκτών” ή “τρίτων”.

Άρθρο 4 παρ. 11**«συγκατάθεση» του υποκειμένου των δεδομένων:**

κάθε ένδειξη βουλήσεως, ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και εν πλήρει επιγνώσει, με την οποία το υποκείμενο των δεδομένων εκδηλώνει ότι συμφωνεί, με δήλωση ή με σαφή θετική

ενέργεια, να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν

Η συγκατάθεση αποτελεί μία από τις νομικές βάσεις επιτρεπόμενης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων που προβλέπονται από το άρθρο 6 του ΓΚΠΔ. Οι άλλες νομικές βάσεις που, εναλλακτικά προς την συγκατάθεση, επιτρέπουν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων είναι η ύπαρξη σύμβασης ανάμεσα στο υποκείμενο και στον υπεύθυνο επεξεργασίας, η συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας, το ζωτικό συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου, η εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας και το έννομο συμφέρον που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εφόσον αυτό υπερέρχει των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων. Κατά κανόνα, η συγκατάθεση του υποκειμένου δεν αποτελεί έγκυρη νομιμοποιητική βάση για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από δημόσιες αρχές. Αυτό συμβαίνει επειδή η ανισότητα ισχύος ανάμεσα σε μια δημόσια αρχή και σε ένα υποκείμενο δεδομένων (δηλαδή η ανισότητα κράτους – πολίτη) αποστερεί από την συγκατάθεση το στοιχείο της “ελεύθερης” ένδειξης βούλησης. Στον αριθμό 43 του Προοιμίου του ΓΚΠΔ αναφέρεται:

“Για να διασφαλιστεί ότι η συγκατάθεση έχει δοθεί ελεύθερα, η συγκατάθεση δεν θα πρέπει να παρέχει έγκυρη νομική βάση για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, όταν υπάρχει σαφής ανισότητα μεταξύ του υποκειμένου των δεδομένων και του υπευθύνου επεξεργασίας, ιδίως στις περιπτώσεις που ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι δημόσια αρχή και είναι επομένως σχεδόν απίθανο να έχει δοθεί η συγκατάθεση ελεύθερα σε όλες τις περιστάσεις αυτής της ειδικής κατάστασης.”

Επομένως, η συγκατάθεση, κατά κανόνα, δεν μπορεί να αποτελεί νομιμοποιητική βάση της επεξεργασίας, οπότε ο Δήμος θα πρέπει να αναζητήσει άλλη νομιμοποιητική βάση. Δεδομένου μάλιστα ότι οι δημόσιες αρχές, κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους, δεν επιτρέπεται να βασίζονται στην επεξεργασία στο “υπερέχον έννομο συμφέρον”, κατά ρητή διάταξη του ΓΚΠΔ, ο Δήμος είναι υποχρεωμένος να περιοριστεί στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, μόνον εφόσον αυτή είναι αναγκαία για εκτέλεση σύμβασης ή αποτελεί συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση της ή είναι απαραίτητη για το ζωτικό συμφέρον φυσικού προσώπου ή για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας. Οι πολίτες δεν νοείται να παρέχουν “συγκατάθεση” για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων τους από τον Δήμο Ηλιούπολης. Τα δεδομένα που οι ίδιοι οι πολίτες προσκομίζουν στις υπηρεσίες του Δήμου για να ασκήσουν διάφορα δικαιώματά τους, τυγχάνουν νόμιμης επεξεργασίας εφόσον συνδέονται με κάποια από τις αρμοδιότητες του Δήμου, οπότε ο Δήμος δεν νομιμοποιείται να επεξεργάζεται δεδομένα στην βάση της συγκατάθεσης, αλλά μόνο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων δημοσίου συμφέροντος ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες ο Δήμος παρέχει μια “πρόσθετη” υπηρεσία σε πολίτες, όπως π.χ. χρήση προσωπικών δεδομένων τους για την διευκόλυνση παροχής υπηρεσιών που τους παρέχονται και μέσω άλλου τρόπου (πχ. cookies στην ιστοσελίδα του Δήμου ή έξυπνης εφαρμογής), δεν μπορεί να αποκλειστεί η λήψη συγκατάθεσης ειδικά για αυτές τις επεξεργασίες δεδομένων. Σε αυτό το συμπέρασμα καταλήγουν οι σχετικές Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 ως

προς το θέμα της συγκατάθεσης κατά τον ΓΚΠΔ. Η ομάδα εργασίας θεωρεί ότι κατ' εξαίρεση σε μια τέτοια περίπτωση επιτρέπεται η συγκατάθεση ως νομική βάση επεξεργασίας των δεδομένων, εφόσον με την επεξεργασία αυτών των δεδομένων οι ενδιαφερόμενοι δεν στερούνται κάποια υπηρεσία και μπορούν να αρνηθούν την χρήση των δεδομένων αυτών χωρίς κανένα δυσμενές αποτέλεσμα. Είναι μάλιστα πολύ χαρακτηριστικό ότι στο "Παράδειγμα 3" των Κατευθυντήριων Οδηγιών για την έννοια της συγκατάθεσης, η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 αναφέρει ακριβώς το παράδειγμα της συγκατάθεσης που πρέπει να δώσουν οι πολίτες σε υπηρεσίες της Περιφέρειας για να επιτρέψουν την αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών από Δήμο σε σχετική υπόθεση που οι δύο Ο.Τ.Α. έχουν διακριτά αρχεία δικαιολογητικών: το γεγονός ότι αυτή η περίπτωση αποτελεί πρόσθετη υπηρεσία υπέρ του πολίτη (πρόσθετη με την έννοια ότι ο πολίτης θα μπορούσε και μόνος του να συλλέξει τα δικαιολογητικά από τις δύο βάσεις δεδομένων, αλλά του δίνεται και η διευκόλυνση της αυτεπάγγελτης αναζήτησης δικαιολογητικών), επιτρέπει μια εξαίρεση από την κατ' αρχήν απαγορευμένη αναζήτηση της συγκατάθεσης του πολίτη ως νόμιμη βάση επεξεργασίας των δεδομένων που τον αφορούν.

Άρθρο 4 αρ. 12

«παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»:

η παραβίαση της ασφάλειας που οδηγεί σε τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, μεταβολή, άνευ άδειας κοινολόγηση ή πρόσβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάστηκαν, αποθηκεύτηκαν ή υποβλήθηκαν κατ' άλλο τρόπο σε επεξεργασία,

Η παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συνδέεται με δύο νέες υποχρεώσεις που θεσπίζει ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων για τους υπεύθυνους επεξεργασίας. Η πρώτη υποχρέωση είναι η γνωστοποίηση της παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Αρχή, αμελλητί και, αν είναι δυνατό, εντός 72 ωρών από τη στιγμή που αποκτά γνώση του γεγονότος, εκτός αν η παραβίαση δεν ενδέχεται να προκαλέσει κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων (άρθρο 33 ΓΚΠΔ).

Η δεύτερη υποχρέωση είναι η ανακοίνωση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο υποκείμενο των δεδομένων, όταν η παραβίαση ενδέχεται να θέσει σε υψηλό κίνδυνο τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, εκτός αν έχουν ληφθεί μέτρα που καθιστούν μη κατανοητά τα δεδομένα, ή εάν ελήφθησαν στην συνέχεια μέτρα που διασφαλίζουν ότι δεν είναι πλέον πιθανό να προκύψει ο υψηλός κίνδυνος ή εάν η ανακοίνωση προϋποθέτει δυσανάλογες προσπάθειες, οπότε γίνεται αντ' αυτής δημόσια ανακοίνωση (άρθρο 34 ΓΚΠΔ). Σχετικά με την εφαρμογή αυτών των δύο νέων υποχρεώσεων, έχουν δημοσιευθεί ειδικές κατευθυντήριες γραμμές.

Άρθρο 4, αρ. 13, 14, 15

«γενετικά δεδομένα»:

τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τα γενετικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου που κληρονομήθηκαν ή αποκτήθηκαν, όπως προκύπτουν, ιδίως, από ανάλυση βιολογικού δείγματος του εν λόγω φυσικού προσώπου και τα οποία παρέχουν μοναδικές πληροφορίες σχετικά με την φυσιολογία ή την υγεία του εν λόγω φυσικού προσώπου,

«βιομετρικά δεδομένα»:

δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία προκύπτουν από ειδική τεχνική επεξεργασία συνδεδεμένη με φυσικά, βιολογικά ή συμπεριφορικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου και τα οποία επιτρέπουν ή επιβεβαιώνουν την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση του εν λόγω φυσικού προσώπου, όπως εικόνες προσώπου ή δακτυλοσκοπικά δεδομένα,
«δεδομένα που αφορούν την υγεία»:

δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία σχετίζονται με τη σωματική ή ψυχική υγεία ενός φυσικού προσώπου, περιλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών υγειονομικής φροντίδας, και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του,

3.ΠΡΟΤΑΣΗ

Ο Κανονισμός 2016/679 της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την ελεύθερη διακίνηση τέτοιων πληροφοριών τυγχάνει εφαρμογής από τις 25 Μαΐου 2018.

Επιβάλλει μία σειρά ενεργειών στους υπεύθυνους επεξεργασίας προκειμένου να συμμορφωθούν με τις επιταγές του, οι οποίες σε περίπτωση που δεν πραγματοποιηθούν επιφέρουν σοβαρές κυρώσεις.

Ειδικότερα, τα πρώτα βασικά βήματα που πρέπει να κάνει ο φορέας, ο οργανισμός, ή η επιχείρηση που διενεργεί πράξεις επεξεργασίας συνοπτικά είναι :

Μελέτη του κανονισμού για να διαπιστωθούν οι υποχρεώσεις των υπεύθυνων επεξεργασίας, τα δικαιώματα των υποκειμένων και οι αλλαγές που επέρχονται στον τομέα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Εύρεση των διατάξεων του Ευρωπαϊκού Κανονισμού που χρήζουν εφαρμογής στον ΟΤΑ όταν ενεργεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας.

Καταγραφή των διαδικασιών που διενεργεί ο εκάστοτε φορέας.

Στην περίπτωση που ο φορέας έχει περισσότερα τμήματα, όπως έχει ο Δήμος, που επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα πρέπει να γίνει καταγραφή των πράξεων επεξεργασίας του κάθε τμήματος γιατί το κάθε τμήμα χειρίζεται διαφορετικά δεδομένα. Για παράδειγμα, οι παιδικοί σταθμοί λαμβάνουν γνώση των οικονομικών στοιχείων των αιτούντων δημοτών ενώ το ληξιαρχείο λαμβάνει γνώση των θρησκευτικών πεποιθήσεων των δημοτών. Μέσω της καταγραφής των πράξεων επεξεργασίας, το κάθε τμήμα του Υπεύθυνου Επεξεργασίας (Δήμου) θα αντιληφθεί ποιό προσωπικό δεδομένο χειρίζεται και με ποιό τρόπο το επεξεργάζεται. Είναι σημαντικό να γνωρίζει το κάθε τμήμα εάν χειρίζεται απλά προσωπικά δεδομένα ή ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Επιπλέον, θα μπορέσει να εντοπίσει εάν συλλέγει περιττά προσωπικά δεδομένα και κατά συνέπεια θα πρέπει να τα περιορίσει.

Τήρηση μητρώου πράξεων επεξεργασίας.

Πρέπει να δημιουργηθεί ένα αρχείο-μητρώο όπου θα καταχωρούνται όλες οι πράξεις επεξεργασίας, δηλαδή το κάθε τμήμα θα καταχωρεί σε αυτό την κάθε πράξη επεξεργασίας που διενεργεί, όπως τη χορήγηση αντιγράφων σε τρίτο ή τη διαβίβαση φακέλου σε άλλο τμήμα.

Κατάρτιση Πολιτικής Ασφαλείας που περιγράφει :

A. τους στόχους της ασφάλειας και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι.

B. τις ενέργειες του υπεύθυνου επεξεργασίας σε σχέση: α) με τις αρμοδιότητες κάθε εργαζομένου και εξωτερικού συνεργάτη β) με τη τυχόν δημιουργία επιτροπών που να υλοποιούν την εφαρμογή των κανόνων ασφαλείας.

Στην ουσία είναι ένα έγγραφο που περιέχει το σχέδιο ασφαλείας του οργανισμού στο οποίο περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση, τα αγαθά (υλικό, λογισμικό, μηχανήματα), τα άτομα που χειρίζονται κάθε μηχάνημα, κανόνες για το σύνολο των εμπλεκομένων, διαδικασίες ελέγχου, επισκόπησης και αναθεώρησης του.

Ανακοίνωση νομικής μορφής που στην ουσία είναι η ενημέρωση νομικής φύσεως των υποκειμένων προσωπικών δεδομένων. Κάθε φορά που ο υπεύθυνος επεξεργασίας συλλέγει προσωπικά δεδομένα πρέπει να ενημερώνει το υποκείμενο-φυσικό πρόσωπο το λόγο συλλογής, τη διάρκεια, τον τρόπο επεξεργασίας, τα στοιχεία του υπεύθυνου επεξεργασίας καθώς και τα δικαιώματα του, δηλαδή το δικαίωμα ενημέρωσης, το δικαίωμα διόρθωση δεδομένων, το δικαίωμα της διαγραφής δεδομένων, το δικαίωμα της ανάκλησης της δοθείσας συναίνεσης όπου αυτό επιτρέπεται, το δικαίωμα της καταγγελίας στην εποπτική αρχή και την τυχόν διάρκεια της διατήρησης των προσωπικών δεδομένων. Για παράδειγμα στην περίπτωση της προκηρύξεως θέσης όπου οι συμμετέχοντες αιτούντες θα καταθέσουν προσωπικά τους δεδομένα τι ακολουθεί. Πρέπει να λάβουν γνώση είτε μέσω της προκηρύξεως είτε μέσω της ιστοσελίδας του Δήμου προτού καταχωρήσουν τα προσωπικά τους δεδομένα τα ανωτέρω στοιχεία μέσω ανακοινώσεως.

Συλλογή εκσυγχρονισμένων τεχνικών μέσων για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων που χειρίζεται. (αντίγραφα ασφαλείας, διαδικασίες αντιμετώπισης ιών, τοποθέτηση συνθηματικών, μηχανισμοί καταγραφής συμβάντων και περιστατικών ή προσπαθειών παραβίασης της ασφάλειας του Πληροφοριακού Συστήματος Πιστοποίηση διαδικασιών)

Κατάρτιση κώδικα δεοντολογίας που περιέχει κανόνες αυτοδέσμευσης των Υπηρεσιών προκειμένου να γνωρίζει το προσωπικό τους κανόνες που οφείλουν να ακολουθούν και το πως πρέπει να συμπεριφέρονται κατά τη συλλογή-επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Πρόταση ο Κώδικας Δεοντολογίας θα μπορούσε να γίνει συλλογικά από όλους του ΟΤΑ προκειμένου να λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο.

Σχέδιο έκτακτης ανάγκης. Είναι η μελέτη και η ανάλυση των ενεργειών που θα ακολουθηθούν, οι ρόλοι που έχει ο κάθε εργαζόμενος προκειμένου να αντιμετωπιστεί μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης ανάλογα από τον κίνδυνο. Καταγράφει τους πιθανούς κινδύνους, τα κριτήρια με τα οποία μία κατάσταση κρίνεται ως έκτακτη και σαφείς διαδικασίες που θέτουν τον οργανισμό σε έκτακτη ανάγκη και την τυχόν ανάκληση του σχεδίου έκτακτης ανάγκης. Οι κίνδυνοι είναι είτε μια φυσική καταστροφή είτε μία εξωτερική επίθεση από ιούς.

Υπεύθυνος προστασίας δεδομένων. Ο Νέος Ευρωπαϊκός Κανονισμός ορίζει ότι ο διορισμός υπεύθυνου προστασίας είναι υποχρεωτικός στην περίπτωση που η επεξεργασία

γίνεται από δημόσια αρχή όπως στην περίπτωση των Ο.Τ.Α.. Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων είναι το πρόσωπο κλειδί που επιμελείται τη νομιμότητα της συλλογής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων που συλλέγει ο οργανισμός. Είναι επιφορτισμένος με το έργο της ενημέρωσης, παρακολούθησης και της παροχής κατευθύνσεων προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας, στην συγκεκριμένη περίπτωση στις Υπηρεσίες του Ο.Τ.Α. κατά την διενέργεια πράξεων επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Συνεργάζεται με την εποπτική αρχή και ενεργεί ως σημείο επικοινωνίας της. Το απαιτούμενο προσόν του υπεύθυνου επεξεργασίας είναι η γνώση του ευρωπαϊκού και εθνικού νομοθετικού πλαισίου και των σχετικών πρακτικών προστασίας σε σχέση με τα προσωπικά δεδομένα. Στην περίπτωση των ΟΤΑ ο κανονισμός δίνει τη δυνατότητα να οριστεί ένας υπεύθυνος επεξεργασίας για όλους τους φορείς του.

Κατόπιν των ανωτέρω, και γνωρίζοντας τη σημασία της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, τον εκτεταμένο αριθμό των προσωπικών δεδομένων που χειρίζεται ο Δήμος και την αυστηρότητα του Ευρωπαϊκού Κανονισμού ως προς τις κυρώσεις του, ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης του Δήμου Ηλιούπολης προτείνει να γίνει μία έγκαιρη ενημέρωση των Υπηρεσιών του Δήμου και μία σταδιακή προσαρμογή στις ενέργειες όπως περιγράφονται ανωτέρω.

Ηλιούπολη, 16/5/ 2018

Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης

Γαβριήλ Αραμπατζής